

2021-12-28

Epidemiologisk lägesbild

AKTUELL SJUKDOM

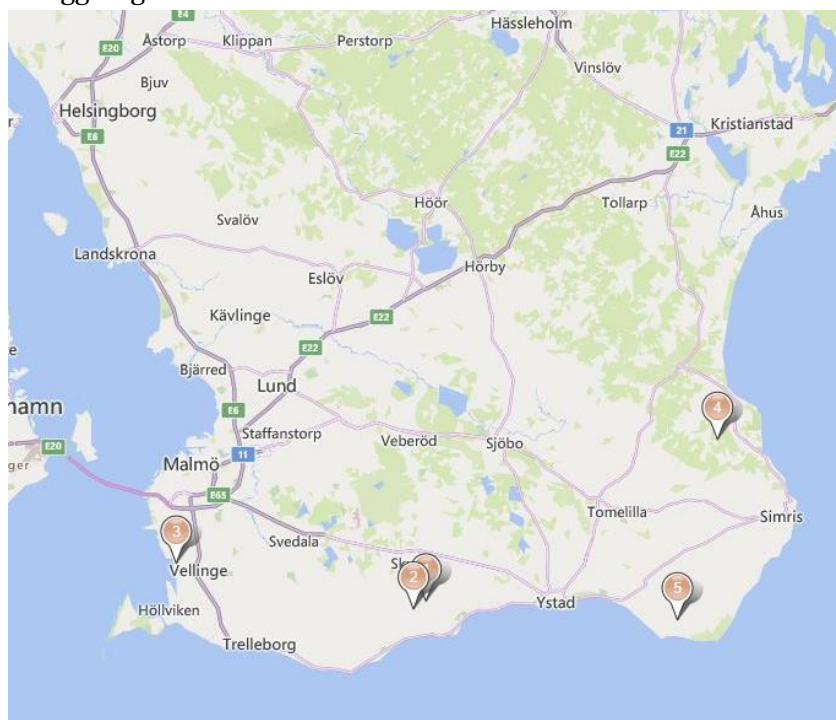
Högpatogeten fågelinfluensa (HPAI)

HÄNDELSEN OCH KONSTATERADE KONSEKVENSER

Konstaterade utbrott på fjäderfä och andra fåglar i fångenskap säsong 2021/22:

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Typ av anläggning	ID (JV)	Kart-nummer
2021-12-27	H5N1	Skåne	Ystad	Matfågel (kalkon)	IP6	5
2021-12-17	H5N1	Skåne	Simrishamn	Unghöns	IP 5	4
2021-12-17	H5N1	Skåne	Vellinge	Hobby	IP 4	3
2021-12-13	H5N1	Skåne	Skurup	Matfågel (kalkon)	IP3	2
2021-12-01	H5N1	Skåne	Skurup	Hobby	IP 2	1

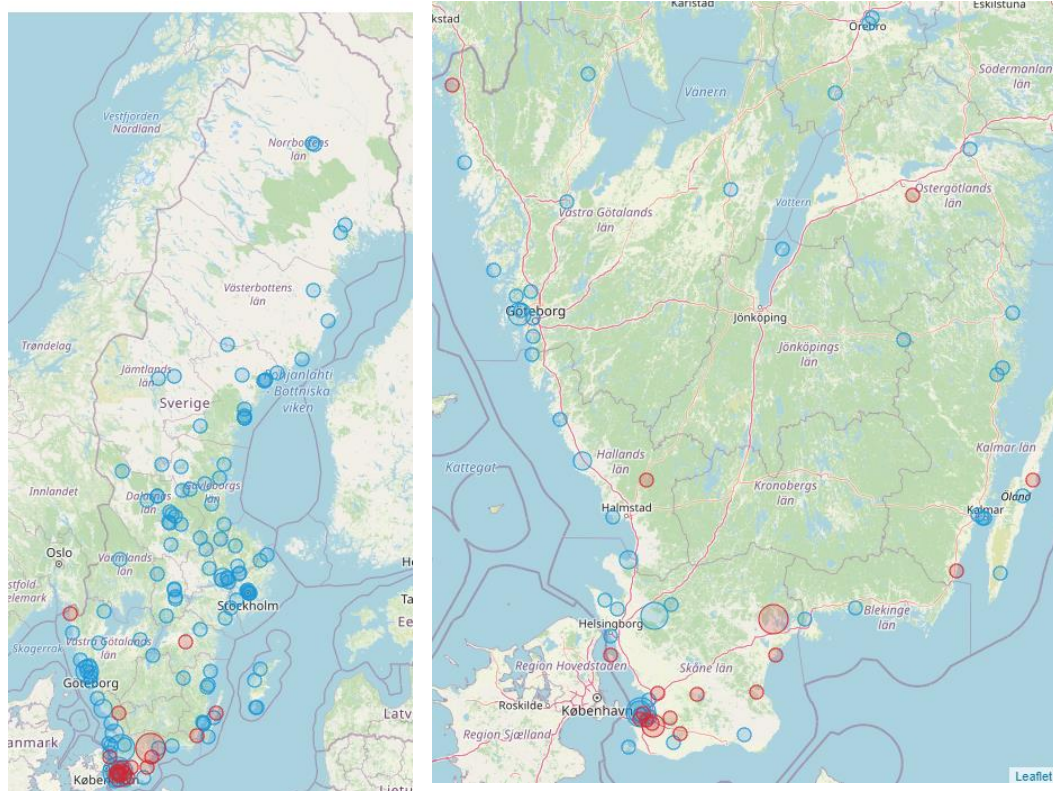
Jordbruksverket har beslutat om åtgärder lokalt på och omkring de smittade anläggningarna.

Karta över konstaterat smittade anläggningar.

Under december månad har det inkommit flera frågeställningar per vecka gällande fågelinfluensa hos tamfåglar. I varje enskilt fall samlas information om symtombild och utveckling, i de fall HPAI inte kan avfärdas tas prov in till SVA för analys.

Många rapporter om sjuklighet och dödlighet bland vilda fåglar kommer in till SVA via rapporteravilt.sva.se, främst från Skåne. Fynd av HPAI har gjorts hos flera vilda fåglar i länen Skåne, Kalmar, Halland och Östergötland, se kartor och tabell.

Kartor över fynd av HPAI hos vilda fåglar sedan 1 september 2021 där positiva fynd markeras med röda prickar och fåglar provtagna med negativa resultat med blå prickar. OBS! Den röda prickens vid norska gränsen är ett sent undersökt fynd från juni. Kartan från 2021-12-28 men är ännu inte uppdaterad med de senaste fynden från Torsås, Eslöv och Borgholms kommun.

Konfirmerade fynd av fågelinfluensa hos vilda fåglar sedan 1 oktober 2021

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Fågelart
2021-10-21	H5N8	Östergötland	Linköping	Kanadagås
2021-11-04	H5N1	Skåne	Malmö	Vitkindad gås
2021-11-11	H5N1	Skåne	Svedala	Fasan, ormvråk
2021-11-11	H5N1	Skåne	Svedala	Grågås
2021-11-18	H5N1	Skåne	Landskrona	Havstrut
2021-11-18	H5N1	Skåne	Simrishamn	Sädgås

2021-11-18	H5N1	Halland	Hylte	Gråtrut
2021-11-18	H5N1	Skåne	Lund	Ormvråk, Vitkindad gås, Kaja
2021-11-29	H5N1	Kalmar	Borgholm	Grågås
2021-11-29	H5N1	Skåne	Malmö	Grågås
2021-12-06	H5N1	Skåne	Svedala	Havsörn
2021-12-17	H5N1	Kalmar	Torsås	Vitkindad gås
2021-12-20	H5N1	Skåne	Kristianstad	Vitkindad gås
2021-12-22*	H5N1	Kalmar	Torsås	Bläsgås
2021-12-22*	H5N1	Skåne	Eslöv	Vitkindad gås
2021-12-22*	H5N1	Kalmar	Borgholm	Vitkindad gås
2021-12-22*	H5N1	Skåne	Sjöbo	Vitkindad gås

*Datum avser konfirmering av H5 resultat och patogenicitetsbestämning inte är klar.

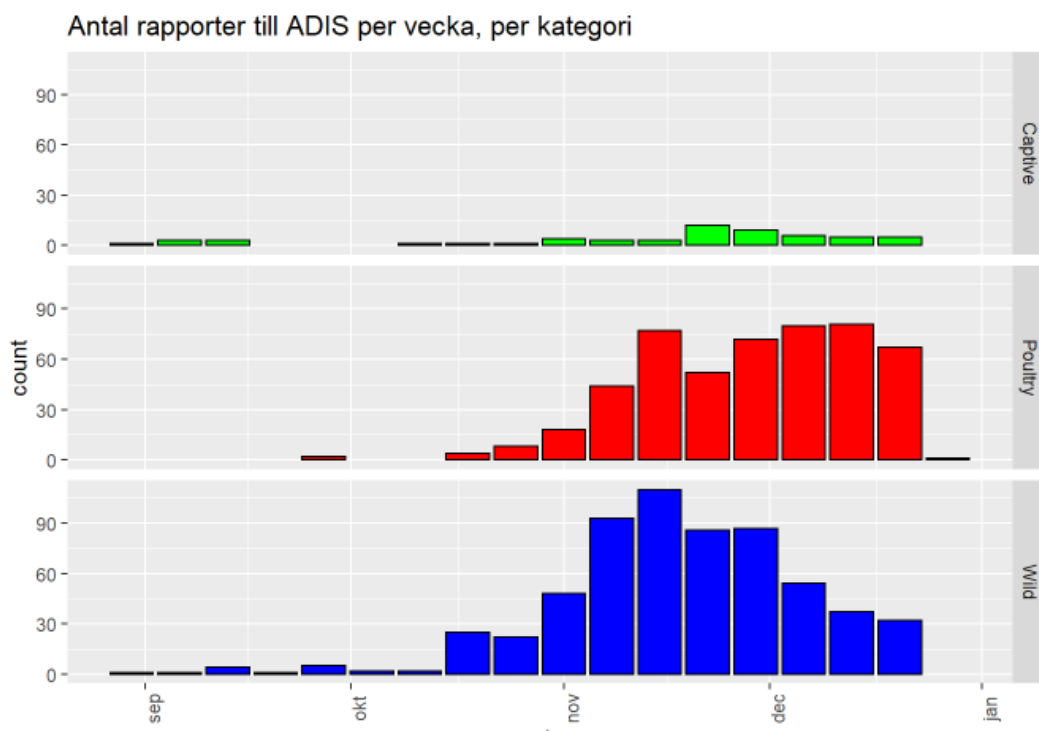
Aktuell filtrerbar karta och annan interaktiv grafik över fågelinfluensaövervakningen hos vilda fåglar finns här:

<https://www.sva.se/arnesomraden/smittlage/smittlage-for-fagelinfluensa/>

Karta över rapporter om sjuka eller döda vilda fåglar som kommit in till rapporteravilt.sva.se finns på samma sida.

Antal fall i Europa rapporterade till EU:s databas ADIS med upptäckt från 1 september 2021 är: 617 (37) fall på vilda fåglar, 506 (97) utbrott på fjäderfä och 50 (8) utbrott på andra fåglar i fåglar i fångenskap. Inom parentes anges antalet rapporter från de senaste sju dagarna, vilket inkluderar ett stort antal utbrott i Italien, som nu är uppe i totalt 280 utbrott hos fjäderfä. Under de senaste sju dagarna har utbrott hos fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap även rapporterats från Kroatien, Tjeckien, Danmark, Frankrike, Tyskland, Ungern, Irland, Nederländerna, Polen, Portugal och Storbritannien. Tyvärr har Frankrike rapporterat åtta utbrott hos fjäderfä i ett område med omfattande produktion av ankor och gäss i sydvästra Frankrike som tidigare drabbats hårt av fågelinfluensa. Sannolikt är ytterligare smittspridning att vänta i det området.

Antalet rapporterade utbrott av HPAI i Storbritannien fortsätter att öka (källa APHA). Utbrotten är spridda över hela Storbritannien, de flesta utbrotten hos tamfåglar är belägna i England (55 st), men det är även rapporterat fem i Skottland och tre i Wales, liksom fem i Nordirland (ingår i ADIS), samtliga HPAI H5N1.

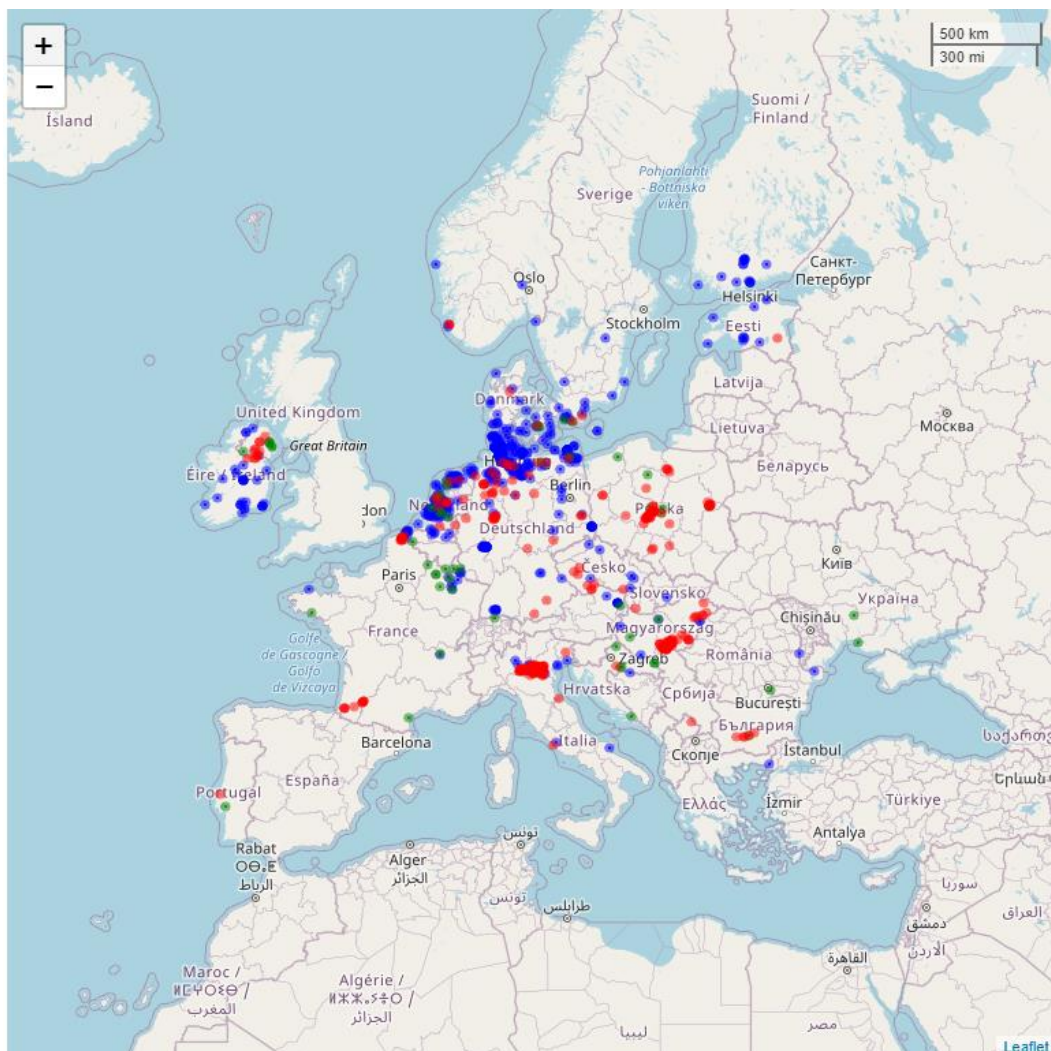

I Europa har typerna H5, H5N1 och H5N8 påvisats under denna säsong (sedan 1 sep). Rapporter i november och framåt domineras av typen H5N1, med undantag för två vilda fåglar i Nederländerna (H5N8) och en i Finland (H5N8). Dessutom förekommer 115 rapporter som saknar fullständig typning (H5), de flesta från Italien. Analyser visar att det är två olika genetiska kluster av HPAI H5N1 som cirkulerar varav det ena är virus som "översomrat" i Europa, medan det andra har likheter med virus från utbrott under sensommaren i Ryssland.

Internationellt kan noteras att HPAI har rapporterats från Nordamerika för första gången sedan 2015 och det gäller en anläggning i Newfoundland, Canada och virustypen är närbesläktad med varianter som cirkulerar i Europa.¹ Israel har rapporterat om ett omfattande pågående utbrott som drabbat tama och vilda fåglar, inklusive tranor. De skriver också i rapporten att ca 500 miljoner flyttfåglar passerar landet två gånger per år.²

¹ Offlu statement: https://www.offlu.org/wp-content/uploads/2021/12/OFFLU-statement_Newfoundland_H5N1.pdf

² OIE - World Animal Health Information System (WAHIS)

Karta över utbrott av HPAI på fjäderfä (röd prick) och andra fåglar i fångenskap (grön prick) och vilda fåglar (blå prick) rapporterade till ADIS med datum för konfirmering från 1 september 2021. Utdrag från ADIS 2021-12-27.

Källa: ADIS samt

[https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu \(2021-12-20\)](https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu (2021-12-20))

Utbrotten i Europa har föranlett att FAO den 29 oktober 2021 gick ut med en varning (*alert*) för HPAI längs med flyttfågelvägarna i Europa, Asien, Mellanöstern samt senare i höst och vinter även i Afrika. FAO uppmanar berörda länder att vidta extra åtgärder som att förstärka övervakningen, öka medvetenheten bland hållare av fjäderfä samt att implementera biosäkerhetsåtgärder.

Flera länder i Europa har infört förhöjd skyddsnivå för tamfåglar. Jordbruksverket beslutade den 2 november om skyddsnivå 2 i större delen av södra Sverige. Områden för skyddsnivå 2 har identifierats med stöd av en riskbedömning (SVA 2021/712).

Höstens utbrott av HPAI har föregåtts av ett stort antal utbrott hos tamfågel under influensasäsongen 2020/2021 inom EU samt fynd hos vilda fåglar. I Sverige konstaterades HPAI på 24 svenska anläggningar med tamhöns samt hos 128 vilda

fåglar under perioden 1 okt 2020 till 30 sep 2021. Utbrotten orsakades av olika subtyper av influensavirus, men samtliga ingick i klad 2.3.4.4 B

Kort beskrivning av aktuell övervakning:

Övervakning för fågelinfluensa hos tamfågel baseras i första hand på klinisk/passiv övervakning (dvs att djurägare reagerar på symptom eller ökad dödlighet och tar kontakt med veterinär) i fjäderfäflokar, vilket bedöms som en känslig övervakningsmetod då infektion snabbt orsakar ökad dödlighet hos de flesta fågelarter, med undantag för andfåglar. Serologisk övervakning görs i viss utsträckning men syftar främst till att upptäcka lågpatogen fågelinfluensa.

Övervakning av vilda fåglar baseras på provtagning av självdöda eller sjuka och avlivade djur. SVA:s viltveterinärer begär in fåglar baserat i första hand på rapporter som kommer in till rapporteravilt.sva.se. Mellan 400 - 500 vilda fåglar undersöks årligen.

AKTUELLA MISSTANKAR

Det pågår inga utredningar för tillfället.

ANTAGANDEN OCH ANALYS

Förekomsten av HPAI H5N1 är fortsatt hög i Europa och antalet nya rapporter avseende fall hos både vilda fåglar och fjäderfän är fortsatt stor. Smittan är nu utbredd och 27 länder har rapporterat om fall av HPAI sedan 1 september. Förutom spridning mellan vilda fåglar och från vilda fåglar till tamfågel förekommer det lokala smittcykler mellan besättningar med tamfåglar i vissa drabbade områden i Europa.

Vi är nu inne i en period där ett stort antal vattenlevande fåglar inklusive flyttfåglar förväntas uppehålla sig och röra sig fram och tillbaka över Östersjön. Kallare lufttemperaturer kan öka risken för smittspridning bland annat för att virusen överlever längre i miljön. I vissa områden skulle dock riskerna kunna minskas då de vattenlevande fåglarna rör sig mot isfritt vatten. Utvecklingen hittills har likheter med säsongen 2016/17 och 2020/21.

Baserat på erfarenheter från 2020/2021 förväntas risken för utbrott hos tamfåglar öka under kommande månader för att nå en kulmen under februari-mars. Med tanke på läget och upprepade uppmaningar till djurägare att ta kontakt med veterinär vid symptom på HPAI eller ökad dödlighet förväntar vi oss fortsatt att det kommer att komma in många frågeställningar om HPAI.

SVA:s bedömning baserat på aktuell rapportering är att virus cirkulerar bland vilda fåglar inte bara i de län där smitta påvisats utan även i andra delar av landet. Smittrycket bland vilda fåglar varierar över landet men är lokalt mycket högt. Vetenskapligt underlag pekar på att den mest sannolika smittvägen till kommersiella

fjäderfä som hålls inomhus är via föremål kontaminerade med fågelspillning, föremål såsom utrustning eller skodon hos personalen.³

Sannolikheten för introduktion av HPAI till fjäderfä och andra tamfåglar från vilda fåglar bedöms vara generellt förhöjd, risken för tamfåglar är stor. Särskilt bedöms den vara förhöjd för tamfåglar med utevistelse eller låg biosäkerhet. Majoriteten av utbrotten hos hobbyflockar under senaste året har drabbat anläggningar med både hönsfåglar och ankor eller gäss och därmed bedöms risken för dessa flockar extra hög.

Risken att de HPAI virus som har förekommit i Europa under de senaste åren skulle kunna smitta människa bedöms vara låg. Den typ av fågelinfluensa H5N1 som konstaterats i Sverige och Europa 2021 ska inte förväxlas med H5N1 som påvisades i Sverige 2006-2007, som innebar högre risker för människor.

³ Central Veterinary Institute, Wageningen University, 2017. Risk factors of primary introduction of highly pathogenic and low pathogenic avian influenza virus into European poultry holdings, considering at least material contaminated by wild birds and contact with wild birds. EFSA supporting publication 2017